

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI
ANABİLİM DALI
Kuruluş: 27 Ekim 1989

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI
ANABİLİM DALI
Kuruluş: 27 Ekim 1989
Adres: Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları
Anabilim Dalı Cebeci Kampüsü
Dikimevi - ANKARA

**KRİZ DERGİSİ/ The Journal of
Crisis Kuruluşu/Foundation: 1992
Kurucusu/Founder: Işık SAYIL**

**CİLT/VOLUME: 27
SAYI/NUMBER: 2
YIL/YEAR: 2019**

ISSN 1300-980X

e-ISSN 2667-7350

**Ankara Üniversitesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim
Dalı Adına Sahibi:**
Prof. Dr. Halise Devrimci Özgüven

Yayının Türü:

Psikiyatrik hastalıklar, psikiyatrik kriz, krize müdahale, intihar ve intiharı önleme gibi ruh sağlığı ve ilgili disiplinlere yönelik yaygın, süreli bilimsel bir ruh sağlığı dergisidir.

Yönetim Yeri

Yazışma Adresi/ Correspondence Adres
Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı
Mamak/Ankara

Telefon: 0 (312) 595 66 18

E-posta: krizdergisi@yahoo.com

URL: <https://dergipark.org.tr/kriz>

E-Dergi

Katkıda Bulunanlar:

Öğr. Gör. Dr. Burçin Çolak
Dr. Melike Ezerbolat Özateş
Dr. Kamran Aliyev
Dr. Yağmur Kır
Dr. Türkü Çobanoğlu Tunalı
Dr. Vusal Aliyev
Dr. Turan Ayıdağa
Dr. İsa Kumlu
Dr. Adnan Kuşman
Dr. Oğuzhan Herdi
Dr. Kazım Cihan Can
Dr. Damla Sayar Akaslan
Dr. Ece Ağtaş Ertan
Dr. Selma Çilem Kızılpınar

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

Yazı İşleri Müdürü ve Sorumlu Müdür/Editör
Prof. Dr. Vesile Şentürk Cankorur

Editör Yardımcısı

Öğr. Gör. Dr. Berker Duman
SHU. Özge Uçan

Yayın Koordinatörü/Editorial Coordinator

Öğr. Gör. Dr. Burçin Çolak
Öğr. Gör. Dr. Rifat Serav İlhan
Dr. Jamal Hasanlı
Dr. Oğuzhan Herdi
Dr. Gülsüm Çakar
Dr. Fatma Bahar Atak

Yayın Kurulu/Editorial Board

Prof. Dr. Işık Sayıl
Prof. Dr. Engin Turan
Prof. Dr. Oğuz Berksun
Prof. Dr. Bedriye Öncü
Prof. Dr. İnci Özgür İlhan
Prof. Dr. Tuğba Erguvan Özel Kızıl
Prof. Dr. Ayşe Gül Yılmaz Özpolat
Prof. Dr. Sermin Kesebir
Prof. Dr. Sibel Çakır
Prof. Dr. Ahmet Afşin Sağduyu
Doç. Dr. Bora Baskak
Doç. Dr. Mehmet Hamid Boztaş
Doç. Dr. Bahar Baştuğ
Doç. Dr. Hatice Demirbaş
Uzm. Dr. Başak Şenel
Dr. Jamal Hasanlı

Danışma Kurulu/ Advisory Board

Prof. Dr. Recep Akdur
Prof. Dr. Cem Atbaşoğlu
Prof. Dr. Ayla Aysev
Prof. Dr. Salih Battal
Prof. Dr. Abdülkadir Çevik
Prof. Dr. Saynur Canat
Doç. Dr. Başaran Demir
Doç. Dr. Makbule Çiğdem Aydemir
Doç. Dr. Tülin Gençöz
Prof. Dr. Selim Hovardaoğlu
Prof. Dr. Emine Kılıç
Prof. Dr. Nahit Özmenler
Prof. Dr. Hüseyin H. Özsan
Prof. Dr. Armin Schmidtke
Doç. Dr. Ayşegül Durak Batgün
Doç. Dr. Şennur Kışlak Tutarel
Prof. Dr. Gülsüm Ançel
Prof. Dr. Veli Duyan
Prof. Dr. Berna Uluğ
Prof. Dr. Aylin Uluşahin
Prof. Dr. Birim Günay Kılıç
Doç. Dr. Serpil Aygün Cengiz
Prof. Dr. Figen Çok
Prof. Dr. Fatma Öz
Doç. Dr. Yasemin Yavuz
Öğr. Üyesi Dr. Pınar Uran

Türkiye'de Kriz Dergisi 4 ayda bir olmak üzere yılda üç kez yayınlanır. Dergide yayınlanan yazı, resim, şekil ve tabloların yayın hakkı saklıdır. Yayıncının yazılı izni olmadan kullanılamaz. Bilimsel amaçla kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Dergide yayınlanan tüm yazılar aksi belirtilmedikçe yalnızca yazar/yazarların görüşlerini temsil eder ve yayın kurulunun politikasını ve düşüncelerini göstermez.

Journal of Crisis in Türkiye is published three issue per year. All rights reserved throught the world and in all languages. No part of this publication may be reproduced, transmitted or stored any form or by any means with out the written permission of copyright holder. All articles published represent the opinions of the authors and do not reflect the policy of editor or editorial board unless it is clearly specified.

KRİZ DERGİSİ

Cilt 27, Sayı 2, 2019

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	IV
Ergenlerde Ebeveyn Tutumlarının İçselleştirme Ve Dışsallaştırma Bozuklukları İle İlişkisi.....	63
Selma Çilem KIZILPINAR, Burçin ÇOLAK, Fatma Bahar ATAK, Bedriye ÖNCÜ	
İnternet Haberlerinde Yer Alan İntihar Olgularının Sosyodemografik Özellikleri Ve Başvurulan İntihar Yöntemleri	71
Rifat Serav İLHAN, Damla Sayar AKASLAN	
Kadın Ve Erkeklerde Kontrol Odağı Algısındaki Farklılıklar Ve Benlik Saygısı İle İlişkisi.....	79
Başak ŞENEL, Burçin ÇOLAK, Berker DUMAN, Bedriye ÖNCÜ	
Tıbbi, Ruhsal Ve Davranışsal (Klinik) Değişkenlere Göre Mahpusların İntihar Olasılıkları.....	86
Ezgi YAMAN	

ÖNSÖZ

Derginin bu sayısında mahkumların intihar olasılığı, ergenlerde anne-baba tutumları, kadın ve erkeklerde kontrol odağı ve benlik saygısı arasındaki ilişki ile internet haberlerindeki intihar olguları yazıları yer almaktadır. Belirtilen yazılardan mahkumlardaki intihar olasılığından yola çıkarak bu yazıda; artmış intihar riski taşıyan mahkum ve tutuklularda intihar davranışından söz edilecektir.

İntihar, dünya çapında cezaevlerinde en yaygın ölüm nedenidir ve genel nüfusa göre 10-14 kat daha fazladır. Bu risk cezaevine girdikten sonraki ilk dönemde en yüksek seviyededir. Erkek mahkumlarda, ölümler en yaygın olarak doğrudan mahkemelerden alındıktan sonra cezaevlerinde, kendine zarar verme ise en çok kadın mahkumlarda meydana gelmektedir. Cezaevinde intihar oranı kadınlarda (53,5 /100,000), erkek mahkumlardan (101/100,000) daha düşüktür. Tamamlanmış intiharlar; daha önce girişim öyküsü olan, önceki girişimlerinde ölümcül metotlar kullanan, bekar, yalnız ve aile desteği olmayan kişiler tarafından gerçekleştirilmektedir. Hem intihar girişiminde bulunan hem de tamamlayanlar genellikle 25 yaşından küçüktür. İntiharlar; ası, boğulma, yanma, tıraş bıçağını yutma, boğaz kesimi ve aşırı dozda ilaç kullanımı ile gerçekleşmektedir.

Cezaevlerinde psikiyatrik bozukluklardan (girişimde bulunanlarda psikiyatrik bozukluk yaygınlığı %33-95 oranında) depresyon, madde kötüye kullanımı; özellikle esrar bağımlılığı, sınırda kişilik bozukluğu ile umutsuzluk ve ailede ruhsal bozuklukların varlığı intihar davranışı açısından risk oluşturmaktadır. Psikososyal stresörlerden; istenmeyen birime yerleştirilme, disiplin cezası alma, kişilerarası çatışmalar, tüm duruşma ve temyizler dahil biten mahkemeler, tecrit edilme, kurumda bir başkasının intihar etmesi, kronik veya çok sıkıntı veren fiziksel hastalık, suçluluk, utanç ve damgalanma, zorbalık veya tehdide maruz kalma, yıl dönümleri (bir ölümün veya ceza infaz kurumuna girme gibi), eşten ayrılma ya da sevilenlerin ölümü ve ziyarete gelen olmaması ciddi intihar girişimlerini başlatabilmektedir. En yüksek risk mahkeme öncesidir. Mahkeme uzun bir ceza gibi beklenmedik bir sonuçla sonuçlanırsa intihar davranışı için olasılık artmaktadır.

Cezaevlerinde, yüksek risk dönemi ilk 24 ile 48 saattir. Tamamlanmış intiharların $\frac{3}{4}$ 'ü ilk gün, hafta sonları, bayramlarda veya tatil günlerinde personelin az olduğu dönemlerde gerçekleşmektedir. Çoğu mahkum intiharı tek odalı yüksek güvenlikli birimlerde veya yalnızken gerçekleştirmektedir. İntihar girişim oranları Haziran ve Eylül ayları arasında daha da artmaktadır-tatil izinlerinin olduğu dönemlerdir. Akşam saat 7 ile sabah 7 arası personelin az olduğu zamanlarda gerçekleşmektedir. Cezaevlerinde intihar açısından önleme, koruma ve tedavi programları gereklidir. İyi düzenlenmiş intiharı önleme programları çok disiplinli tedavi ekibinin iş birliği ile olur. Zamanında tedavi planlanmalıdır. Monitoring önemlidir; normal davranışları izlenerek değişiklikleri fark etmek, uyarı işaretlerini hizmet içi eğitimlerle personele tanıtmak gerekir.

Çok boyutlu risk değerlendirmesi yapılmalıdır. Tüm tutukluları ve genç ergenleri tanımak, yüz yüze görüşme ve self-report anketlerden bilgi toplamak gerekir. Tek kişilik oda yerine çok kişinin bulunduğu koğuşa yerleştirme, çevresini benzer suç işleyen ve akran grupları ile donatma koruyucu olacaktır. Aileyi ve oda arkadaşları bilgilendirilmeli, depresyona yönelik müdahale yapılmalıdır. Yöneticiler her bilgiyi ciddiye almalı, nöbet teslimlerinde bütün bilgiler iletilmelidir. Tüm çalışanlar tükenmişlikten korunmalı ve yeterli personel tutuklu oranı olmalıdır. Anındaki stresörler ele alınmalı ve yalnız olanlar, ailesiyle, çocuklarıyla iletişimi olmayanlar, eşinden ayrılanlar ve sevdiği ölenler için iletişim fırsatları tanınmalıdır. Şu da unutulmamalıdır ki, ne yaparsak yapalım bazı vakalarda başarılı olunamayacağı kabul edilmelidir.

Doç. Dr. Hatice DEMİRBAŞ
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi
Psikoloji Bölüm Başkanı